

FERDINANDY GYÖRGY
Heriberto

Azt, hogy „mi újság?” – én soha nem pusztá udvariasságból kérdezem. Számomra ez a kis kérdés nem a köszönést helyettesítő fordulat. Ha kimondom, azért van, mert tényleg szeretném tudni, hogy mi történik veled.

Hogyan lehetséges, hogy Heriberto, a barátom ezt az egyszerű tényt soha nem értette meg? Semmi – felelte. Semmi. Megöleltük egymást, és már pakolta is elő az aznapi, a soron következő kéziratköteget. Dolgoztunk. Azt, hogy közben mire gondolt, hogy miben reménykedett, nem mondta el soha.

A szülőházaja ott volt, alig száz kilométerre tőlünk, a tenger íve alatt. Ő azonban soha, egy fél szóval sem említette a Szigetet. Mi több, megmosolyogta társait, a siránkozó száműzötteket.

Most, utólag sok minden eszembe jut. Például, hogy egyszer nálam maradt hajnalig. Ült a víz part-

ján, és egy brassói lánnyal beszélgetett. Spanyolul. Nem tanult meg angolul, csak azért sem. Építész volt, fiatal, egészséges, sikeres. De nem. Féltekenyen őrizte az anyanyelvét, gyűlölte a körülötte burjánzó kevéreknelveket.

Amikor ágynak dőltem, mindennap meglátogattott. Mindennap. Én meg még akkor is azt hittem, hogy ez így természetes.

Utólag sok mindent másképp lát az ember. A mi költészetünket szerette: Iancu Laura, a csángó–magyar lány volt az utolsó, akit lefordított. És jellemző módon, a finn költő, Alberd Yollaka, aki egy holt nyelven, igen, egy kihalt testvéryelven írja a verseket.

Még egy hónapja sincs: beült az autóba, amit a háza és a vállalata után most perelt tőle vissza a bank. Kiment a tengerpartra, ahonnan tiszta időben jól látszanak Havanna fényei. Kiment, és főbe lőtte magát.

Nem vettem semmit észre rajta. Lefordítottam a verseit, értetlenül, vakon. Nincs mentségem, mert az írásaiban – most látom csak – mindez, a segítségért könyörgő halálsikoly is benne van.

HERIBERTO HERNÁNDEZ MEDINA

Hiénákkal sétál

IV.

*Száműzetésünk végtelen napjait
az éj palástja elfedi.*

*Sötét év ez: a patkányé,
a kígyóké, hamis tanúké, képmutatóké.
– Mindez a múlt! – vágod közbe hevesen.*

*De hiába – érzem, csúszómaszók a napok,
ott tekeregnek a szögletekben,
a szeméttel teli sarkokon.
Rettegek, hogy vár még rám újabb öt év,
idegenként, távol tőled még egy évtized.
Még húsz év... Közben csak keresgélem a szavakat,
és nem veszem észre a jeleket,
mik kétségeimet bizonyossággá tehetik.*

Argumentum vitae

*Lehunyt szemem mögött csak az űr sötétlik:
mélységes ég – hiányzik belőle Isten,
s minden, ami emberi.
Csak madárraj, csak maroknyi csillag úszik
– az éj sötétjét fel nem sebezhetik.
Nincs véletlen, nincs csend,
mi e sötét kötést segíthet oldani.*

*Ki látja, hány madár szállt át
örök éjeden, emberiség?!
Közös éjünk, hosszú, magányos éjszakám,
mit számít végtelenbe nyúló falad?
Ha majd hiányzunk, belőlünk mennyi marad?*

*Önző számításaimban
nem létezett Isten.
Csak ha tagadtam, akkor hittem. –
E madárraj, ha létünket mégis átszeli,
oldásban és kötésben
majd dél felé repít,
hol a forrón izzó Isten közelsége hív.*

De létezőnk-e, barátaim?

Ferdinandy György és Rózsássy Barbara fordításai

Heriberto Hernandez Medina (1964–2012)